

Praca kontrolna z biologii

klasa I LOd, semestr II, rok szkolny 2014/2015

część 1. – test wiedzy

Imię i nazwisko:	...../ 50 pkt
----------------------------------	----------------------

1.(0-2) Uzupełnij zdania:

- a) DNA - to kwas .....
- b) W cząsteczce kwasu RNA znajduje się cukier .....
- c) W DNA naprzeciwko nukleotydu adeninowego jednej nici leży zawsze nukleotyd ..... drugiej nici.
- d) Dwie nici tworzące cząsteczkę DNA są połączone ze sobą wiązaniami .....

2.(0-2) Kwas DNA w komórce roślinnej występuje w:

- a) ..... b) ..... c) .....

3.(0-2) Wymień rodzaje nukleotydów budujących cząsteczkę kwasu RNA:

- a) ..... b) ..... c) ..... d) .....

4.(0-2) Co oznacza skrót tRNA? Jaką funkcję pełni ten związek w komórce?

- a) tRNA - to .....
- b) funkcja - .....

5.(0-1) Dopisz komplementarną nić do podanej nici DNA:

TCG TTA TAC CGA

.....

6.(0-2) Uzupełnij tabelę, wpisując w wolne rubryki odpowiednią liczbę chromosomów.

Nazwa organizmu	Liczba chromosomów w komórkach somatycznych	Liczba chromosomów w gametach
łabędź	76	
mysz		20

7. (0-1)Przepływ informacji genetycznej odbywa się według schematu:

Nazwij procesy oznaczone cyframi 1, 2, 3. Wykorzystaj słowa: transkrypcja, replikacja, translacja.

1 – ..... 2 – ..... 3 – .....

8. (0-2) Napisz, czym charakteryzują się chromosomy homologiczne?

.....

.....

.....

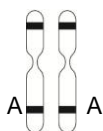
9. (0-2) Uzupełnij zdania:

- a) Komórki diploidalne to komórki, które posiadają .....
- b) Chromosomy powstają przez spiralizację .....
- c) Główne składowe chromatyny to: Kwas DNA i .....
- d) Chromosomy widoczne są w jądrze komórki, gdy .....

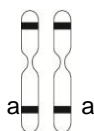
10.(0-1) Podpisz ilustracje, używając terminów podanych poniżej.

heterozygota, homozygota recesywna, homozygota dominująca

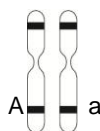
a)

b)

c)

.....

11.(0-2) Przyporządkuj terminom ich wyjaśnienia.

A) fenotyp	1. Zestaw wszystkich chromosomów występujących w komórce somatycznej.
B) genotyp	2. Wszystkie cechy organizmu, które można zaobserwować.
C) autosomy	3. Zespół wszystkich genów danego organizmu.
D) kariotyp	4. Wszystkie chromosomy z wyjątkiem chromosomów płci.

A) ..... B) ..... C) ..... D) .....

12.(0-2) Wyjaśnij pojęcia:

- a) gen - .....
- b) allele - .....
- c) ekson - .....
- d) organizm prokariotyczny - .....

13.(0-1) Wskaż i zaznacz prawidłowy kariotyp komórek somatycznych mężczyzny:

- a) $2n = 46 + XX$ b) $2n = 46 + XY$ c) $2n = 44 + XX$ d) $2n = 44 + XY$

14. (0-3) Podaj po trzy przykłady cech dominujących i recesywnych człowieka:

Cechy dominujące	Cechy recesywne
praworęczność	leworęczność
1.	1.
2.	2.
3.	3.

15. (0-6) Oceń prawdziwość stwierdzeń dotyczących kodu genetycznego .

- a) Kod genetyczny jest trójkowy, co oznacza, że trzy kolejne nukleotydy kodują jeden aminokwas.
 PRAWDA   FAŁSZ
- b) Kod genetyczny jest czwórkowy, co oznacza, że cztery rodzaje nukleotydów budują DNA.
 PRAWDA   FAŁSZ
- c) Kod genetyczny to informacja genetyczna.
 PRAWDA   FAŁSZ
- d) Kod genetyczny jest uniwersalny, to znaczy, że u wszystkich organizmów te same kodony kodują te same aminokwasy.
 PRAWDA   FAŁSZ
- e) Kod genetyczny jest jednoznaczny, co oznacza, że dany kodon może kodować dwa różne aminokwasy.
 PRAWDA   FAŁSZ
- f) Kod genetyczny jest niezachodzący, to znaczy, że ten sam nukleotyd nie jest składnikiem różnych kodonów.
 PRAWDA   FAŁSZ

16.(0-2) Uzupełnij zdanie brakującymi liczbami.

Do syntezy białka zbudowanego z 20 aminokwasów potrzeba:

..... kodonów, ... nukleotydów.

17.(0-3) Skreśl niewłaściwe określenia zamieszczone w nawiasach:

- a) Aminokwas kodowany przez kodon START to (seryna/metionina)
- b) Antykodon to trójka nukleotydów (tRNA / mRNA)
- c) Plemniki mogą zawierać chromosom płciowy X lub Y - (tak/nie)
- d) Geny człowieka składają się z intronów i eksonów- (tak/nie)
- e) Wszystkie komórki organizmu mają identyczny genom - (tak/nie)
- f) Plazmidy to duże liniowe cząsteczki DNA - (tak/nie)

18. (0-3) Podanym chorobom genetycznym przyporządkuj charakterystyczne objawy:

Choroba genetyczna	Objawy
a) choroba Huntingtona	I - brak krzepliwości krwi
b) zespół Downa	II - upośledzenie umysłowe, trisomia 21 pary
c) hemofilia	III - upośledzenie umysłowe, brak enzymu rozkładającego aminokwas
d) anemia sierpowata	IV - zaburzenie wytwarzania barwnika skóry, włosów, tęczówki
e) albinizm	V - zmiana kształtu erytrocytów
f) fenyloketonuria	VI - zaburzenia ruchu, otępienie (objawy 25-35 lat)

a..... b..... c..... d..... e..... f.....

19. (0-1) U groszku gładka powierzchnia nasion jest uwarunkowana przez dominujący allel A, natomiast pomarszczona powierzchnia nasion – przez allel recesywny a. Skrzyżowano homozygotę dominującą z homozygotą recesywną. Określ, w której kolumnie podano prawidłowy genotyp i fenotyp pokolenia F₁.

Nasiona	Sytuacja I	Sytuacja II	Sytuacja III
Genotyp	AA	Aa	aa
Fenotyp	gładkie	gładkie	pomarszczone

Genotyp i fenotyp pokolenia F₁ prawidłowo określa sytuacja .....

20.(0-2) O grupie krwi decydują trzy allele: grupę A warunkuje allel dominujący I^A , grupę B – allel dominujący I^B , grupa 0 jest cechą recesywną warunkowaną przez allel i .

a) Jakie genotypy mają Anna i Tomasz, jeśli Anna ma grupę krwi AB, a Tomasz – grupę 0?

- a) Anna – ii , Tomasz – $I^A I^B$
- b) Anna – $I^A I^B$, Tomasz – ii
- c) Anna – $I^A i$, Tomasz – $I^B i$
- d) Anna – $I^A I^B$, Tomasz – $I^A I^B$

♀	♂		

b) Jakie jest prawdopodobieństwo, że dziecko Anny i Tomasza będzie miało grupę krwi A?

- a) 0%
- b) 25%
- c) 50%
- d) 100%

21. (0–3) Tabela przedstawia genotypy i fenotypy sześciorga dzieci. Które z nich mogłyby być potomstwem pary: mama heterozygota o grupie krwi B i tata o grupie krwi AB? Uzupełnij krzyżówkę genetyczną, a następnie wstaw znak X w odpowiedniej rubryce (rubrykach) tabeli.

♀	♂		

Imię dziecka	Grupa krwi	Genotyp	Tak	Nie
Justyna	A	$I^A I^A$		
Piotr	B	$I^B i$		
Agata	AB	$I^A I^B$		
Paweł	A	$I^A i$		
Dorota	B	$I^B I^B$		
Maria	0	ii		

22. (0-2) Poniżej przedstawiono symbole organizacji międzynarodowych zajmujących się problematyką ochrony środowiska. Dobierz do nich odpowiednie nazwy.

- a) Światowy Fundusz na rzecz Przyrody.
- b) Program Ochrony Środowiska Narodów Zjednoczonych.
- c) Międzynarodowa Unia Ochrony Przyrody i Jej Zasobów

23.(0-2) Przykładem międzynarodowego działania w celu ochrony przyrody jest tworzenie rezerwatów biosfery. Podaj nazwy czterech dowolnych znajdujących się w Polsce rezerwatów biosfery.

- a) .....
- b) .....
- c) .....
- d) .....

24. (0-1) Zaznacz nazwę formy ochrony przyrody, której dotyczy poniższy cytat.

„ Obszar wyróżniający się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, społecznymi, kulturowymi i edukacyjnymi, o powierzchni nie mniejszej niż 1000 ha, na którym ochronie podlega cała przyroda oraz walory krajobrazowe.”

Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody
(DzU z 2004, nr 92, poz. 880 ze zm.)

- a) rezerwat przyrody
- b) park krajobrazowy
- c) park narodowy
- d) użytek ekologiczny